

СТАНОВИЩЕ

за

дисертационния труд на **Боряна Николова Маркова** на тема

„Бесите в Римската империя“

докторант редовна форма на обучение в Център по тракология „Проф. Ал. Фол“ при ИБЦТ – БАН, с научен ръководител проф. дн Ваня Лозанова, за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ по научната специалност Стара история и тракология в професионално направление 2.2. История и археология от проф. дн Ваня а Лозанова, Институт за балканистика&Център по тракология „Проф. Ал. Фол“ при БАН

Настоящото становище е изготвено въз основа на решение от първото заседание на НЖ, проведено на 08.02. 2019 г., и на основание на заповед № 93 РД-16/05.02.2019 г. на Директора на Института за балканистика с Център по Тракология «Проф. Александър Фол» при БАН – проф. д-р Румяна Прешленова, както и въз основа на чл. 9 от ЗРАСРБ, чл. 30, ал. 3 от Правилника за прилагане на ЗРАСРБ, и чл. 26, ал. 1 от Приложението към Правилника на Научния съвет на Института за балканистика с Център по тракология „Проф. Ал. Фол“ при БАН относно условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности.

Данни за кандидата 2016 – 2018

Боряна Маркова е зачислена със Заповед № 2 РД-10 от 05.01.2016 на Директора на ИБЦТ при БАН като редовен докторант в Центъра по тракология при ИБЦТ, БАН по научната специалност Стара история и тракология в професионално направление 2. 2. История и археология с тема на дисертационния труд: „Бесите в Римската империя“.

Докторантката е изпълнила отлично образователната си програма, както и изискваната публикационна дейност и участие в научни форуми. Има три публикации по темата на дисертационния труд, както следва:

- 1). „Бесите в Рим“ – *Thracia* 22, 2017, 161–172;
- 2). „Бесите и *Carmen XVII* на Павлин Нолански“ – *Thracia* 23, 2018, 231–248;
- 3). „*Les Besses et le christianisme*” – В Актите на 13-ти международен Конгрес по тракология „Древна Тракия – мит и реалност“ (под печат).

Текстът на дисертационния труд е предаден за обсъждане преди изтичането на срока на докторантурата. Бяха проведени три обсъждания и докторантката се съобрази с повечето креативни предложения и критики като внесе значителни подобрения в първоначалния текст.

Дисертационен труд:

На първо място бих искала да кажа, че темата е добре избрана и формулирана, тя е актуална и запълва съществена празнота в траколожите изследвания, в които досега няма цялостно подобно изследване. Заложен е интердисциплинарен подход, методът на хронологическа стратификация на изворовите данни, систематизация и анализ на отделните групи паметници с фокус върху писмените сведения на античните автори и епиграфските паметници; обобщение и синтез на направените наблюдения.

Дисертацията се състои от увод, три глави и заключение, последвани от именован каталог, списък на използваната литература и на съкращенията (общо 230 страници), включително каталог на публикуваните и известни към днешна дата епиграфски паметници.

В увода са дефинирани накратко цел и задачи на изследването и е предложен синтезиран историографски преглед на научната литература по очергания в темата проблемен кръг от български и чуждестранни автори. Следва цялостен преглед на историческите извори, проследяващи

развитието на представата за бесите в огромен хронологически период от V в.пр.Хр. до VI в.сл.Хр.

Приносните момент на предлагания дисертационен труд могат да бъдат дефинирани на няколко базисни нива:

- За първи път е направен опит за интердисциплинно изследване на целия наличен изворов материал относно бесите;

- Систематизирани и анализирани са всички писмени извори на античните автори относно бесите както в предримската епоха (V в.пр.Хр. – I в.сл.Хр.), така и в епохата на Римската империя до VI в.сл.Хр.;

- Систематизирани и анализирани са всички известни епиграфски паметници, свързани с беси в Римската империя, въз основа на което са предложени конкретни изводи относно:

- А). мястото и ролята на беси в римската войска;

- Б). мястото и ролята на беси в римското общество между I и III в.сл.Хр.

- В). развитието на семантичните полета, в които се вписва наименованието на бесите в динамиката на неговото разпространение в хронологическо и пространствено отношение както в древнотракийския свят, така и в Римската империя.

- Систематизирани и анализирани са всички извори, контекстуализиращи евентуалните процеси на участие на бесите в християнизацията на населението на Древна Тракия в рамките на Римската империя.

В заключението, макар и лаконично, са изнесени направените в хода на изложението изводи. Б. Маркова има склонност към лаконичност и избягва подробно изложение на анализа, което рефлектира и върху изводите и заключенията от нейното изследване. Това създава илюзията за недовършеност и недоизказаност, което с известно усилие може да се

преодолее и при публикуването на дисертационния труд в монографично изследване той да получи своя завършен вид.

Предложената библиография е изчерпателна и с някои малки корекции и добавки също би добила респектиращ вид.

Текстът на дисертационния труд е написан на коректен и четивен език, което улеснява прочита му.

Текстът на автореферата и автосправката за приносите коректно отразяват съдържанието на дисертационния труд.

Дисертационният труд отговаря напълно на законовите изисквания за успешна защита и затова с увереност и удоволствие си позволявам да предложа на уважаемите членове на научното жури да присъдят на Боряна Маркова образователната и научна степен „ДОКТОР“.

София, 7.03.2019 г.

Проф. д.н. Ваня Лозанова-Станчева